

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

21. července 2011 *

Ve věci C-186/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Spojené království) ze dne 31. března 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 15. dubna 2010, v řízení

Tural Oguz

proti

Secretary of State for the Home Department,

za přítomnosti:

Centre for Advice on Individual Rights in Europe,

* Jednací jazyk: angličtina.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení J. N. Cunha Rodrigues (zpravodaj), předseda senátu, A. Arabadžev, A. Rosas, A. Ó Caoimh a P. Lindh, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. února 2011,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za T. Oguze J. Walshem a P. Haywoodem, barristers,

- za Centre for Advice on Individual Rights in Europe S. Coxem a C. Bannerem, barristers, jakož i L. Barratt, solicitor,

- za vládu Spojeného království S. Ossowskim, jako zmocněncem, ve spolupráci s R. Palmerem, barrister,

– za Evropskou komisi E. Paasivirtou a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 14. dubna 2011,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu podepsaného dne 23. listopadu 1970 v Bruselu a uzavřeného, schváleného a potvrzeného jménem Společenství nařízením Rady (EHS) č. 2760/72 ze dne 19. prosince 1972 (Úř. věst. L293, s. 1; Zvl. vyd. 11/11, s. 41, dále jen „dodatkový protokol“).

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu vedeného mezi T. Oguzem, tureckým státním příslušníkem, a Secretary of State for the Home Department (ministr vnitra, dále jen „Secretary of State“) ve věci rozhodnutí, kterým Secretary of State dotčenému odmítl obnovit povolení k pobytu ve Spojeném království v postavení osoby samostatně výdělečně činné.

Právní rámec

Unijní právní úprava

Přidružení EHS-Turecko

- 3 V souladu se svým čl. 2 odst. 1 má Dohoda zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, která byla podepsána dne 12. září 1963 v Ankaře Tureckou republikou na jedné straně a členskými státy EHS a Společenstvím na straně druhé a která byla jménem posledně uvedeného uzavřena, schválena a potvrzena rozhodnutím Rady 64/732/EHS ze dne 23. prosince 1963 (Úř. věst. 1964, 217, s. 3685; Zvl. vyd. 11/11, s. 10, dále jen „dohoda o přidružení EHS-Turecko“), za cíl podporovat stálé a vyvážené posilování obchodních a hospodářských vztahů mezi smluvními stranami, včetně vztahů v oblasti pracovních sil, zejména postupným zaváděním volného pohybu pracovníků, jakož i odstraněním omezení svobody usazování a volného pohybu služeb s cílem zlepšování životní úrovně tureckého lidu a usnadnění následného přistoupení Turecké republiky ke Společenství.
- 4 Dodatkový protokol, který je podle svého článku 62 nedílnou součástí dohody o přidružení EHS-Turecko, stanoví podle svého článku 1 podmínky, pravidla a harmonogram realizace přechodné etapy uvedené v článku 4 uvedené dohody.
- 5 Článek 41 odst. 1 dodatkového protokolu stanoví doložku „standstill“ takto:

„Smluvní strany mezi sebou nebudou zavádět nová omezení svobody usazování a volného pohybu služeb.“

Vnitrostátní právní úprava

6 Zákon z roku 1971 o přistěhovalectví (Immigration Act 1971) stanoví:

„[...]

3. Obecná ustanovení o regulaci a kontrole

1) Pokud není ustanoveními tohoto zákona nebo ustanoveními přijatými na jeho základě stanoveno jinak, osoba, která není britským občanem

a) nesmí vstoupit na území Spojeného království, pokud k tomu není oprávněna v souladu s ustanoveními tohoto zákona nebo s ustanoveními přijatými na základě tohoto zákona;

b) může obdržet povolení ke vstupu do Spojeného království (nebo, pokud zde již pobývá, povolení k pobytu ve Spojeném království), a to buď na dobu určitou, nebo na dobu neurčitou;

c) pokud získala dočasné povolení ke vstupu do Spojeného království nebo k pobytu v něm, toto povolení může podléhat jedné nebo několika podmínkám, a sice:

(i) podmínce omezující její zaměstnání nebo její činnost ve Spojeném království;

[...]

- 2) Secretary of State pravidelně (a co nejdříve) předkládá Parlamentu ke schválení ustanovení o pravidlech či jejich změnách, která se týkají postupu uplatňovaného při provádění tohoto zákona pro regulaci vstupu a pobytu osob, pro něž tento zákon stanoví povinnost získat povolení ke vstupu, na území Spojeného království, včetně veškerých pravidel týkajících se období, pro které je takové povolení udělováno, a podmínek stanovených pro případ různých okolností; [...]

- 3) V případě omezeného povolení ke vstupu či k pobytu na území Spojeného království:
  - a) může být toto povolení změněno, a to buď zkrácením, prodloužením či zrušením omezení doby jeho trvání, nebo přidáním, změnou či zrušením podmínek; pokud je omezení doby trvání zrušeno, přestávají platit veškeré podmínky, které byly pro povolení stanoveny;

[...]“

- 7 Pravidla týkající se kontroly přistěhovalců z roku 1972 (Statement of Immigration Rules for Control after Entry 1972, dále jen „pravidla z roku 1972 v oblasti přistěhovalců“) stanovila:

„Část A. Změna povolení ke vstupu nebo k pobytu

Oddíl I. Obecná ustanovení

[...]

Obecné úvahy

[...]

4. Následující odstavce stanoví hlavní kategorie osob, kterým lze udělit omezené povolení ke vstupu a které mohou požádat o změnu povolení, a zásady, jimiž je potřeba se řídit při vyřizování žádostí nebo při podávání podnětů ke změně povolení. Při rozhodování o těchto otázkách je nutné zohlednit všechny relevantní skutečnosti; skutečnost, že žadatel splňuje formální podmínky pobytu či dalšího pobytu stanovené v těchto pravidlech s přihlédnutím k zaměstnání, jež hodlá vykonávat, neznamená, že se má jeho žádosti vyhovět. Relevantní bude například skutečnost, zda dotyčná osoba dodržela lhůtu a podmínky uvedené v předchozím povolení, zda vzhledem k jejímu charakteru, chování nebo stykům není nežádoucí pobyt povolit, zda nepředstavuje nebezpečí pro národní bezpečnost, nebo zda by ji v případě udělení povolení k pobytu na požadovanou dobu nebylo již možné navrátit do jiné země.

[...]

Podnikatelé a osoby vykonávající samostatnou výdělečnou činnost

21. Osoby, jimž byl udělen status návštěvníka, mohou požádat Secretary of State o souhlas s tím, že se zde usadí za účelem zahájení podnikání, ať na vlastní účet nebo jako partneři v nových či již existujících podnicích. Jakákoli taková žádost bude posouzena podle opodstatněnosti. Udělení povolení bude záviset na řadě faktorů,

včetně prokázání, že žadatel vloží do podniku vlastní kapitál v poměru ke svému podílu v něm, že bude schopen nést svůj díl odpovědnosti za závazky vyplývající z podnikání a že jeho podíl na zisku bude dostatečný pro jeho obživu a pro obživu závislých osob. Podíl žadatele v podniku nesmí být skrytým zaměstnáváním a musí být jisté, že žadatel nebude muset svou podnikatelskou činnost podporovat zaměstnáním, pro které se vyžaduje pracovní povolení [...]"

- 8 Je nesporné, že pravidla z roku 1972 v oblasti přistěhovalectví, která byla v platnosti v době, kdy dodatkový protokol vstoupil v platnost ve vztahu ke Spojenému království Velké Británie a Severního Irska, tj. dne 1. ledna 1973, jsou ustanoveními použitelnými na turecké státní příslušníky, pokud se mohou dovolávat čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu, aby se na ně vztahovala klauzule „standstill“, která je zde stanovena. Podle předkládajícího soudu jsou totiž uvedená pravidla příznivější, pokud jde o vyřizování žádostí o povolení k pobytu osob, které mají v úmyslu vykonávat v tomto členském státě samostatnou výdělečnou činnost, než pravidla týkající se kontroly přistěhovalectví z roku 2008 (Statement of Immigration Rules 2008, dále jen „pravidla z roku 2008 v oblasti přistěhovalectví“), která byla v platnosti v době rozhodné z hlediska skutečností v původním řízení.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 9 Turalu Oguzovi bylo povoleno vstoupit Spojeného království jakožto studentovi dne 27. října 2000. Následně mu příslušné orgány několikrát prodloužily jeho povolení k pobytu jakožto studentovi, platnost posledního povolení uplynula dne 31. srpna 2006. Tato povolení byla podmíněna tím, že T. Oguz nebude „[v]ykonávat samostatnou výdělečnou činnost, ať obchodní či profesní, bez souhlasu Secretary of State for the Home Department“.

- 10 Dne 18. srpna 2006 ministerská agentura, která přezkoumává žádosti o pracovní povolení ve Spojeném království [Work Permits (UK)], oznámila společnosti Trade Link Company Limited (dále jen „Trade Link“), že vyhověla žádosti této společnosti, aby bylo T. Oguzovi vydáno pracovní povolení. Následně bylo T. Oguzovi prodlouženo povolení k pobytu o pět let ode dne 29. srpna 2006 jakožto držiteli pracovního povolení. Toto nové povolení podléhalo stejným podmínkám, jako byly podmínky obsažené v povolení, které mu bylo vydáno při jeho příjezdu do Spojeného království.
- 11 Dne 16. listopadu 2006 byla T. Oguzovi společností Trade Link oznámena výpověď s okamžitým účinkem z hospodářských důvodů. Dne 14. listopadu 2007 příslušné orgány zamítly novou žádost o pracovní povolení, kterou dotčený podal za účelem výkonu funkce obchodního ředitele novin, s odůvodněním, že požadavky týkající se dotčeného pracovního místa byly formulovány příliš omezujícím způsobem a že by mohly odradit pracovníky s pobytem v daném členském státě od toho, aby se o toto pracovní místo ucházeli.
- 12 Dne 20. března 2008 podal T. Oguz novou žádost o povolení k pobytu ve Spojeném království jakožto samostatně výdělečně činná osoba na základě pravidel z roku 1972 v oblasti přistěhovalectví.
- 13 Z této žádosti, která se týkala výkonu činnosti konzultanta v oblasti finančních služeb a marketingu, vyplývalo, že T. Oguz již k tomuto datu vykonával samostatnou výdělečnou činnost. Dotčený později potvrdil, že založil svůj podnik v průběhu měsíce února 2008 a že jej provozoval od března téhož roku. Nicméně dne 2. září 2008 oznámil příslušným orgánům, že pozastavil výkon své samostatné výdělečné činnosti dne 11. srpna 2008 a že neměl v úmyslu v ní pokračovat, dokud nebude rozhodnuto o jeho žádosti.

- 14 Žádost T. Oguze byla zamítnuta Secretary of State dne 21. října 2008 na základě pravidel z roku 2008 v oblasti přistěhovalectví. Kromě toho bylo zkráceno povolení k pobytu, jehož byl dotčený držitelem, z důvodu, že již nesplňoval podmínky, kterým toto povolení podléhalo.
- 15 Toto zamítavé rozhodnutí bylo odůvodněno skutečností, že žalobce v původním řízení zahájil samostatnou výdělečnou činnost v rozporu s podmínkami, kterým podléhalo jeho předchozí povolení k pobytu, jež měl jako držitel pracovního povolení, a že neinformoval Secretary of State o ukončení činnosti vykonávané pro společnost Trade Link. Tato porušení jsou srovnatelná s podvodem nebo zneužitím, které mu zabraňují dovolávat se klauzule „standstill“ obsažené v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu.
- 16 Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce v původním řízení dne 4. listopadu 2008 žalobu k Asylum and Immigration Tribunal (tribunál rozhodující ve věcech azylu a přistěhovalectví). Rozhodnutím ze dne 19. ledna 2008 Immigration Judge (soudce rozhodující ve věcech přistěhovalectví) tuto žalobu zamítl. Uvedl, že T. Oguz nejednal s podvodným úmyslem a že Secretary of State byl informován o ukončení jeho zaměstnaneckého poměru se společností Trade Link dne 1. června 2007. Tural Oguz nicméně tím, že zřídil a provozoval podnik, porušil podmínky, kterým podléhalo jeho povolení k pobytu, jež měl coby držitel pracovního povolení, a na základě této skutečnosti se nemůže dovolávat klauzule „standstill“.
- 17 Tural Oguz podal žádost o opětovný přezkum uvedeného rozhodnutí. Rozhodnutím ze dne 26. června 2009 Senior Immigration Judge (nadřízený soudce rozhodující ve věcech přistěhovalectví) usoudil, že Immigration Judge se nedopustil nesprávného právního posouzení, a v důsledku toho dospěl k závěru, že zamítnutí žaloby T. Oguze bylo opodstatněné.

- 18 Dne 11. listopadu 2009 bylo T. Oguzovi umožněno podat odvolání ke Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division). Centre for Advice on Individual Rights in Europe, neziskové organizaci, jejíž náplň spočívá v poskytování informací a poradenství v oblasti lidských práv, bylo umožněno vstoupit do řízení před předkládajícím soudem jako vedlejší účastník.
- 19 Tento soud si klade otázku, zda je odůvodnění přijaté Soudním dvorem v rozsudku ze dne 27. září 2001, Kondova (C-235/99, Recueil, s. I-6427) přenositelné na takové skutečnosti, jako jsou skutečnosti v tomto sporu v původním řízení. Za těchto podmínek se Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je turecký státní příslušník, jehož povolení k pobytu ve Spojeném království podléhá podmínce, že nezahájí žádnou obchodní či profesní činnost, a který zahájí v rozporu s touto podmínkou samostatnou výdělečnou činnost a následně požádá vnitrostátní orgány o prodloužení povolení k pobytu na základě podniku, který nyní založil, oprávněn dovolávat se čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu [...]?“

K předběžné otázce

- 20 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu musí být vykládán v tom smyslu, že se jej může dovolávat turecký státní příslušník, jehož povolení k pobytu v členském státě podléhá podmínce, že nezahájí žádnou obchodní či profesní činnost, který však přesto zahájí v rozporu s touto

podmínkou samostatnou výdělečnou činnost a následně požádá vnitrostátní orgány o prodloužení povolení k pobytu s odvoláním na podnik, který mezitím založil.

- 21 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že pokud by se T. Oguz nemohl dovolávat klauzule „standstill“ uvedené v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu, jeho žádost o nové povolení k pobytu v postavení osoby samostatně výdělečně činné by byla rovnou zamítnuta na základě pravidel z roku 2008 v oblasti přistěhovalectví. Naproti tomu případné použití uvedené klauzule „standstill“ by zavazovalo příslušné orgány posoudit žádost žalobce v původním řízení podle pravidel z roku 1972 v oblasti přistěhovalectví.
- 22 Článek 41 odst. 1 dodatkového protokolu brání od data vstupu tohoto protokolu v platnost ve vztahu k dotčenému členskému státu zavádění jakýchkoliv nových omezení výkonu svobody usazování nebo svobody poskytování služeb, včetně omezení týkajících se hmotných nebo procesních podmínek v oblasti prvního vstupu tureckých státních příslušníků, kteří zde hodlají využívat uvedených hospodářských svobod, na území dotyčného členského státu (viz rozsudek ze dne 20. září 2007, *Tum a Dari*, C-16/05, Sb. rozh. s. I-7415, bod 69, jakož i ze dne 29. dubna 2010, *Komise v. Nizozemsko*, C-92/07, Sb. rozh. s. I-3683, bod 47).
- 23 Podle ustálené judikatury má uvedené ustanovení v členských státech přímý účinek, takže se lze práva, která uvedené ustanovení přiznává tureckým státním příslušníkům, na něž se použije, dovolávat před soudy členských států k zabránění použití pravidel vnitrostátního práva, která jsou s ním v rozporu. Toto ustanovení totiž ve svém jasném, přesném a bezpodmínečném znění uvádí jednoznačnou klauzuli „standstill“, která obsahuje povinnost, k níž se zavázaly smluvní strany, jež odpovídá po právní stránce pouhému zdržení se jednání (viz rozsudky ze dne 11. května 2000, *Savas*, C-37/98, Recueil, s. I-2927, body 46 až 54, jakož i ze dne 19. února 2009, *Soysal a Satvli*, C-228/06, Sb. rozh. s. I-1031, bod 45).

- 24 Právo T. Oguze dovolávat se čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu před vnitrostátními soudy, aby na něj byla uplatněna pravidla z roku 1972 v oblasti přistěhovalectví, zpochybňuje Secretary of State s odůvodněním, že žádost o povolení k pobytu zakládající se na samostatné výdělečné činnosti, které předcházelo porušení podmínky související s pobytem, která dotčenému zakazovala výkon téže činnosti, představuje zneužití práva. Takové zneužití brání tomu, aby se dotčený mohl dovolávat použití klauzule „standstill“.
- 25 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že se jednotlivci nemohou zneužívajícím způsobem nebo podvodně dovolávat norem unijního práva a že vnitrostátní soudy, vycházejíce z objektivních skutečností, mohou případ od případu zohlednit zneužívající nebo podvodné jednání dotčených osob k tomu, aby jim případně zabránily v požívání výhod vyplývajících z ustanovení uvedeného práva. Nicméně uvedené soudy musí rovněž při posuzování takového jednání brát v úvahu cíle, které dotčená ustanovení unijního práva sledují (viz rozsudky ze dne 9. března 1999, Centros, C-212/97, Recueil, s. I-1459, bod 25, jakož i ze dne 21. listopadu 2002, X a Y, C-436/00, Recueil, s. I-10829, bod 42).
- 26 Je třeba uvést, že čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu není takové povahy, aby přiznal tureckému státnímu příslušníkovi hmotné právo, v tomto případě právo usazování, jelikož toto právo se nadále řídí vnitrostátním právem (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Soysal a Savatli, bod 47).
- 27 Klauzule „standstill“ obsažená v tomto ustanovení má totiž za cíl vytvořit příznivé podmínky pro postupné provádění práva usazování prostřednictvím absolutního zákazu uloženého vnitrostátním orgánům zavádět jakékoliv nové překážky výkonu této svobody zpřísněním podmínek existujících k danému datu za účelem neztížení postupné realizace této svobody mezi členskými státy a Tureckou republikou (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Tum a Dari, bod 61, jakož i rozsudek ze dne 9. prosince 2010, Toprak a Oguz, C-300/09 a C-301/09, Sb. rozh. s. I-12845, bod 53).

- 28 Taková klauzule „standstill“, jako je klauzule obsažená v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu, nepůsobí jako hmotněprávní pravidlo, které činí nepoužitelným relevantní hmotné právo, které nahrazuje, ale jako kvaziprocesní pravidlo, které *ratione temporis* stanoví, s ohledem na která ustanovení právní úpravy členského státu je třeba posoudit postavení tureckého státního příslušníka, jenž hodlá využít svobody usazování v členském státě (výše uvedený rozsudek *Tum a Dari*, bod 55).
- 29 Tato klauzule „standstill“ se tedy ve věci v původním řízení omezuje na určení ustanovení právní úpravy Spojeného království týkající se přistěhovalectví, v jejichž světle budou vnitrostátní orgány posuzovat žádost T. Oguze směřující k získání nového povolení k pobytu v postavení osoby samostatně výdělečně činné, aniž to jakkoliv předjímá hmotněprávní posouzení této žádosti.
- 30 Žalobce v původním řízení ve svém písemném vyjádření uvádí, že případné zneužívající jednání z jeho strany je ještě možno zohlednit v pozdějším stadiu v rámci relevantních ustanovení vnitrostátního práva, a sice ve stadiu použití pravidel z roku 1972 v oblasti přistěhovalectví. Na jednání vláda Spojeného království potvrdila, že odstavec 4 těchto pravidel stanoví mechanismus umožňující sankcionovat zneužití práva.
- 31 Klauzule „standstill“ tedy nebrání členským státům ukládat sankce za zneužívající jednání v oblasti přistěhovalectví v rámci vnitrostátního práva.
- 32 Klauzuli „standstill“ je tedy třeba chápat tak, že se uplatní ve stadiu předcházejícím meritornímu posouzení věci, včetně posouzení případné existence zneužití práva příteltného dotčené osobě.

- 33 V tomto ohledu již Soudní dvůr rozhodl, že otázka, zda ke dni, kdy turecký státní příslušník předloží žádost o usazení na území členského státu, je jeho pobyt v tomto státě legální, či nikoliv, není pro účely použití klauzule „standstill“ relevantní (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *Tum a Dari*, bod 59).
- 34 V souladu s touto judikaturou tedy okolnost, že taková osoba jako T. Oguz nedodržela podmínky, kterým podléhalo jeho povolení k pobytu, není pro účely použití čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu relevantní.
- 35 Předkládající soud se dále zamýšlí nad použitím úvah uvedených Soudním dvorem ve výše uvedeném rozsudku *Kondova* na spor v původním řízení.
- 36 V uvedeném rozsudku, který se týkal Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Bulharskou republikou na straně druhé, uzavřené a schválené jménem Společenství rozhodnutím Rady a Komise 94/908/ESUO, ES, Euratom ze dne 19. prosince 1994 (Úř. věst. L 358, s. 1, dále jen „dohoda o přidružení ES-Bulharsko“), Soudní dvůr rozhodl, že kdyby bylo bulharským státním příslušníkům povoleno kdykoliv předložit žádost o usazení v hostitelském členském státě bez ohledu na dřívější porušení vnitrostátní právní úpravy týkající se přistěhovalectví, mohlo by to uvedené příslušníky svádět k tomu, že zůstanou na území uvedeného státu v protiprávní situaci a že se vnitrostátnímu režimu kontroly podrobí až v okamžiku, když budou splňovat hmotněprávní požadavky stanovené uvedenou právní úpravou (výše uvedený rozsudek *Kondova*, bod 77).
- 37 Soudní dvůr rovněž zdůraznil, že tento výklad by mohl zbavit čl. 59 odst. 1 dohody ES-Bulharsko užitečného účinku a umožnit zneužití tím, že by schvaloval porušení vnitrostátních právních předpisů týkajících se vstupu a pobytu cizinců (výše uvedený rozsudek *Kondova*, bod 79).

- 38 Na základě těchto úvah Soudní dvůr dospěl k závěru, že bulharský státní příslušník, který zamýšlel vykonávat v členském státě závislou nebo samostatnou výdělečnou činnost a který zmaří příslušné kontroly vnitrostátních orgánů tím, že nepravdivě prohlásí, že zamýšlí přicestovat do tohoto státu za účelem sezónní práce, nespadá do oblasti ochrany, kterou mu přiznává uvedená dohoda o přidružení (výše uvedený rozsudek Kondova, bod 80).
- 39 Vláda Spojeného království se opírá o tuto judikaturu a tvrdí, že klauzule „standstill“ stanovená v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu musí být vykládána v tom smyslu, že se jí nelze dovolávat pro účely zneužívajícího obcházení vnitrostátního systému předběžných kontrol. Podobně jako Soudní dvůr uvedl ve výše uvedeném rozsudku Kondova, kdyby bylo tureckým státním příslušníkům umožněno kdykoliv podat žádost o usazení v hostitelském členském státě, mohli by se dovolávat klientely a obchodního majetku, které případně vybudovali po dobu protiprávního pobytu v hostitelském členském státě, nebo finančních prostředků, které v něm nashromáždili, případně včetně výkonu závislé činnosti, a představit se tedy vnitrostátním orgánům jako osoby samostatně výdělečně činné vykonávající nebo schopné napříště vykonávat životoschopnou činnost, jejichž práva musí být uznána podle dohody o přidružení EHS-Turecko.
- 40 Takový argument nelze přijmout.
- 41 Úvodem je třeba zdůraznit, že skutkový rámec sporu, ve kterém byl vydán výše uvedený rozsudek Kondova, vykazoval významné rozdíly oproti skutkovému rámci věci projednávané v původním řízení.

- 42 Na rozdíl od T. Oguze, kterému bylo zákonně povoleno vstoupit a pobývat na území Spojeného království a který se dostal do situace, která nebyla v souladu s požadavky stanovenými vnitrostátní právní úpravou, až v okamžiku, když založil podnik, osm let po vstupu do tohoto členského státu, I. Kondova připustila, že aby jí byl povolen vstup do Spojeného království, vědomě uvedla v omyl jak úředníka pověřeného překumem žádostí o vstup na území tohoto státu, který jí vydal vízum v Bulharsku, tak zaměstnance přistěhovalecké služby, který ji vyslyšel při jejím příjezdu do Spojeného království.
- 43 Je přitom nesporné, že se tímto jednáním I. Kondova provinila porušením právní úpravy týkající se prvního vstupu státních příslušníků třetích zemí na území dotčeného členského státu, kdy tato pravomoc patřila tomuto státu.
- 44 Kromě toho byl právní rámec dotčený ve věci Kondova rovněž jiný. Na rozdíl od čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu představoval čl. 45 odst. 1 dohody o přidružení ES-Bulharsko hmotněprávní pravidlo, na jehož základě musela být meritorně posuzována žádost o usazení a jejíž porušení bylo I. Kondové vytýkáno. Na základě posledně uvedeného ustanovení musel každý členský stát vyhradit bulharským státním příslušníkům usazeným na jeho území zacházení, které nebylo méně příznivé než zacházení s vlastními státními příslušníky. S přihlédnutím k těmto úvahám a ke skutečnosti, že v čl. 45 odst. 1 dohody o přidružení ES-Bulharsko není obsažena žádná klauzule „standstill“, toto ustanovení musí být posuzováno tak, že má jinou povahu než ustanovení čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu.
- 45 Za těchto podmínek, jak uvedla generální advokátka v bodech 58 a 59 svého stanoviska, tudíž nepřekvapí, že Soudní dvůr ve výše uvedeném rozsudku Kondova připustil i možnost odepřít příznání tohoto hmotněprávního nároku z důvodu zneužití práva. Závěr učiněný v uvedeném rozsudku nelze přenést na takovou klauzuli „standstill“, jako je klauzule upravená v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu, neboť tato klauzule

nezakládá hmotněprávní nárok na usazení ani na rovné zacházení se státními příslušníky dotyčného členského státu.

- 46 S přihlédnutím k předchozím úvahám je na položenou otázku třeba odpovědět, že čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu musí být vykládán v tom smyslu, že se jej může dovolávat turecký státní příslušník, jehož povolení k pobytu v členském státě podléhá podmínce, že nezahájí žádnou obchodní či profesní činnost, který však přesto zahájí v rozporu s touto podmínkou samostatnou výdělečnou činnost a následně požádá vnitrostátní orgány o prodloužení povolení k pobytu s odvoláním na podnik, který mezitím založil.

K nákladům řízení

- 47 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Článek 41 odst. 1 dodatkového protokolu podepsaného dne 23. listopadu 1970 v Bruselu a uzavřeného, schváleného a potvrzeného jménem Společenství nařízením Rady (EHS) č. 2760/72 ze dne 19. prosince 1972, musí být vykládán v tom smyslu, že se jej může dovolávat turecký státní příslušník, jehož povolení k pobytu v členském státě podléhá podmínce, že nezahájí žádnou obchodní či profesní

činnost, který však přesto zahájí v rozporu s touto podmínkou samostatnou výdělečnou činností a následně požádá vnitrostátní orgány o prodloužení povolení k pobytu s odvoláním na podnik, který mezitím založil.

Podpisy.